

Folketingets Kulturdvalg
Christiansborg
1240 København K

Kulturministeren

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Tlf : 33 92 33 70
Fax : 33 91 33 88
E-mail : kum@kum.dk
Web : www.kum.dk

5. november 2013

Folketingets Kulturdvalg har den 10. oktober 2013, efter ønske fra Alex Ahrendtsen (DF), stillet mig følgende spørgsmål, nr. 3(Lov nr. L21), som jeg hermed skal besvare.

Spørgsmål:

Det fremgår af lovforslagets § 29, at staten kan betale hele eller dele af kurser, der varer mindst 12 uger, for udlændinge eller elever, der sidestilles med danske statsborgere. Desuden bliver kravet om mindste egenbetaling ligestillet mellem danske statsborgere og udlændinge, og CIRIUS-ordningen, der ikke er udtrykkeligt nævnt i bemærkningerne, men kun perifert omtalt, gøres permanent. Dertil kommer, at en kommune kan yde tilskud, så egenbetalingen under visse omstændigheder helt bortfalder. Med andre ord betyder dette, at højskolerne kan fylde deres kurser med ikke-danske statsborgere, der kan få et højskoleophold gratis. Dette er allerede tilfældet efter de eksisterende regler. På den baggrund ønskes oplyst hvor mange nuværende højskoleelever, der efter grundlovens forstand kan betegnes som ikke-danske statsborgere, og hvordan udviklingen har været siden år 2000. Endvidere ønskes oplyst, hvor mange af disse ikke-danske statsborgere efter grundlovens forstand der får helt eller delvist betalt deres ophold på højskolerne.

Svar:

Lovforslagets § 29 er en justeret videreførelse af en tidsbegrænset bestemmelse i lov om frie kostskoler om, at staten til og med 2012 ydede tilskud til folkehøjskoler til hel eller delvis dækning af deltagerbetalingen på kurser af mindst 12 ugers varighed for elever, der er statsborgere og har fast bopæl i Bulgarien, Cypern, Estland, Letland, Litauen, Malta, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn. Administrationen af ordningen blev varetaget af det tidligere Center for Information om Rådgivning om Internationale Uddannelses- og Samarbejdsaktiviteter, CIRIUS, og blev i daglig tale omtalt som CIRIUS-ordningen.

Med udløbet af bestemmelsen i 2012 etableredes en ny støtteordning, der blev ændret på en række punkter i forhold til CIRIUS-ordningen. Ordningen for 2013 svarer til den, der fremgår af lovforslaget. I forhold til CIRIUS-ordningen er der i lovforslaget tale om følgende to ændringer:

- Hvor CIRIUS-ordningen omfattede elever fra de ovenfor nævnte nyere EU-lande og derfor også personer, der kunne sidestilles med danske statsborgere, så omfatter lovforslagets § 29 alene personer, der hverken er danske statsborgere eller personer, der kan sidestilles hermed.
- Den elevgruppe, der var omfattet af CIRIUS-ordningen, var undtaget fra kravene om mindste elevbetaling. Med lovforslaget er de elever, der er omfattet af lovforslagets § 29 ikke undtaget fra kravene om mindste elevbetaling.

Da lovforslagets § 29 ikke omfatter personer, der kan sidestilles med danske statsborgere, vil en højskole efter forslaget ikke kunne gennemføre kurser, hvor der alene deltager elever, der modtager støtte fra § 29.

Med ændringerne forventes, at støtteordningen vil omfatte færre personer, og at færre elever vil få hele deres ophold betalt af stipendiemidlerne.

Kulturministeriet modtager ikke oplysninger om elevernes nationale baggrund. I anledning af spørgsmålet har ministeriet gennemført en undersøgelse, hvor alle højskoler er blevet anmodet om at udfylde et spørgeskema med oplysninger om elevernes nationale baggrund for de seneste fem år. Det er valgt at lade undersøgelsen gå fem år tilbage, hvilket svarer til statens regler om opbevaring af regnskabsoplysninger, for derved at sikre sammenlignelige oplysninger samt svar fra alle skoler. Undersøgelsens resultater er samlet i to skemaer nedenfor.

Skemaerne vedrører kurser af mindst 4 ugers længde, hvilket omfatter de kurser, der ifølge lovforslaget og gældende lovbetrages som lange kurser. Det er Kulturministeriets vurdering, at kortere højskolekurser kun i meget begrænset omfang har deltagelse af elever, der kan sidestilles med danske statsborgere eller andre udlænding. Hvis de kortere kurser var medregnet i undersøgelsen, er det ministeriets skøn, at andelen af udenlandske elever ville være væsentlig lavere.

	Kolonne 1	Kolonne 2	Kolonne 3	Kolonne 4
	Antal højskoler *)	Antal elever der er danske statsborgere	Antal elever der sidestilles med danske statsborgere	Andet (udlændinge, der ikke kan sidestilles med danske statsborgere)
2008/09	60	5.490	204	1.107
2009/10	61	5.970	208	1.124
2010/11	63	6.331	220	1.179

2011/12	63	6.637	223	1.265
2012/13	63	7.086	250	1.267

*) Undersøgelsen omfatter ikke de tre pensionsthøjskoler, da de ikke tilbyder kurer af mere end 2 ugers varighed, og Den Internationale Højskole, som ikke er omfattet af bestemmelsen om, at et flertal af eleverne skal være danske statsborgere eller elever, der kan sidestilles hermed. Højskolen Performes House er først medregnet fra sin godkendelse i 2009/10. Suhrs Madakademiet og Skals, Højskolen for Design og Håndarbejde, er ikke medregnet før 2010/11, da de forinden var husholdnings- og håndarbejdsskoler.

	Kolonne 5	Kolonne 6	Kolonne 7	Kolonne 8	Kolonne 9
	Antal elever der har modtaget tilskud via CIRIUS-ordningen **)	Antal elever omfattet af kolonne 5 hvis egenbetaling har været 0 kr.	Antal elever der modtager stipendium efter den nye stipendieordning**)	Antal elever omfattet af kolonne 7 hvis egenbetaling har været 0 kr.	Antal kurser der er gennemført uden deltagelse af danske statsborgere
2008/09	403	206			0
2009/10	412	157			0
2010/11	534	255			0
2011/12	529	232			0
1/8 – 31/12 2013	324	131			0
Hele 2013			269	26	0

**) CIRIUS-ordningen udløb med udgangen af 2012. Den blev for 2013 afløst af en ny stipendieordning, der svarer til lovforslagets § 29. Undersøgelsen for den nye ordnings vedkommende omfatter oplysninger for hele kalenderåret 2013, da skolerne er blevet bedt om at skønne over antallet af personer for de sidste uger af 2013. Tallene for den nye ordning er således direkte sammenlignelige med tallene for CIRIUS-ordningen.

Marianne Jelved